

در این شماره می خوانید:

- ◀ پیام رهبر معظم انقلاب
- ◀ جشنواره عید غدیر خم در برلین
- ◀ برگزاری سمپوزیوم غدیر در برلین
- ◀ برگزاری کلاس های فلسفه و دین پژوهی در رایزنی فرهنگی
- ◀ اعطای لوح تقدیر از سوی رایزن فرهنگی کشورمان در آلمان به رییس شورای مرکزی مسلمانان آلمان
- ◀ گزارش دانش آموزان آلمانی از سفر رؤیایی شان به اصفهان
- ◀ تشکیل کلاس های آموزش زبان فارسی در شهرهای مختلف آلمان
- ◀ برلین، پایتخت ورزش ها
- ◀ 2009، سال خشکسالی اقتصادی آلمان
- ◀ کاهش مرگ و میر ناشی از ایدز در آلمان
- ◀ برگزاری مراسم عزای سالار شهیدان (ع) در سراسر آلمان
- ◀ دکتر فتح الله مجتبابی
- ◀ درآمدی بر مبانی فکری انقلاب اسلامی

صبح امید

ماهنامه فرهنگی رایزنی فرهنگی
جمهوری اسلامی ایران در آلمان

مدیرمسئول و سردبیر:
دکتر همایون همتی

مدیر اجرایی:
سید روح اله حسینی

با همکاری هیات تحریریه رایزنی
فرهنگی

انتشار از طریق وب سایت رایزنی
فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
در آلمان

Kulturabteilung
der Botschaft der Islamischen
Republik Iran Berlin
Drakestr 3, 12205 Berlin
www.irankultur.com
E-Mail info@irankultur.com

در این شماره می خوانید:

پیام رهبر معظم انقلاب

جشنواره عید غدیر خم در برلین

برگزاری سمپوزیوم غدیر در برلین

برگزاری کلاس های فلسفه و دین پژوهی در رایزنی فرهنگی

اعطای لوح تقدیر از سوی رایزن فرهنگی کشورمان در آلمان به رییس شورای مرکزی مسلمانان آلمان

گزارش دانش آموزان آلمانی از سفر رؤیایی شان به اصفهان

تشکیل کلاس های آموزش زبان فارسی در شهرهای مختلف آلمان

برلین، پایتخت ورزش ها

2009، سال خشکسالی اقتصادی آلمان

کاهش مرگ و میر ناشی از ایدز در آلمان

برگزاری مراسم عزای سالار شهیدان (ع) در سراسر آلمان

دکتر فتح الله مجتبابی

درآمدی بر مبانی فکری انقلاب اسلامی

پیام رهبر معظم انقلاب

درباره مصیبت هولناک قتل عام مردم مظلوم غزه

حضرت آیت الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی درباره مصیبت هولناک قتل عام مردم مظلوم غزه به دست صهیونیستهای جنایتکار، ضمن محکوم کردن شدید همدستی ننگین دولت جنایتکار بوش با صهیونیستها، سکوت و بی اعتنائی سازمانهای جهانی و برخی دولتهای عربی را زمینه ساز این جنایات خواندند و با اعلام روز دوشنبه (فردا) به عنوان عزای عمومی همه مجاهدان فلسطینی، ملت‌های مسلمان و آزادیخواه، علما، روشنفکران و رسانه های جهان اسلام را به ادای مسئولیت بسیار سنگین خود در مقابله با جنایات صهیونیزم خونخوار فراخواندند .

بسم الله الرحمن الرحيم

انا لله و انا اليه راجعون

جنایت هولناک رژیم صهیونیستی در غزه و قتل عام صدها مرد و زن و کودک مظلوم، بار دیگر چهره‌ی خونخوار گرگ‌های صهیونیست را از پشت پرده‌ی تزویر سالهای اخیر بیرون آورد و خطر حضور این کافر حربی را در قلب سرزمینهای امت اسلام، به غافلان و مسامحه‌کاران گوشزد کرد. مصیبت این حادثه‌ی هولناک برای هر مسلمان بلکه برای هر انسان با وجدان و با شرف در هر نقطه‌ی جهان بسی گران و کوبنده است، ولی مصیبت بزرگتر سکوت تشویق‌آمیز برخی دولتهای عربی و مدعی مسلمانان است. چه مصیبتی از این بالاتر که دولتهای مسلمان که باید در برابر رژیم غاصب و کافر و محارب، از مردم مظلوم غزه حمایت میکردند، رفتاری پیشه کنند که مقامات جنایتکار صهیونیست، گستاخانه آنها را هماهنگ و موافق با این فاجعه‌آفرینی بزرگ معرفی کنند؟

سران این کشورها چه جوابی در برابر رسول الله صلی الله علیه و آله خواهند داشت؟ چه جوابی به ملت‌های خود که یقیناً عزادار این فاجعه‌اند خواهند داد؟ به یقین امروز دل مردم مصر و اردن و سایر کشورهای اسلامی از این کشتار، پس از آن محاصره‌ی طولانی غذائی و داروئی لبالب از خون است.

دولت جنایتکار بوش در واپسین روزهای حکمرانی ننگین خود با همدستی در این جنایت بزرگ، رژیم آمریکا را بیش از پیش روسیاه کرد و پرونده‌ی جرائم خود را به عنوان جنایتکار جنگی قطورتر ساخت. دولتهای اروپائی با بی‌تفاوتی و شاید همراهی خود در این فاجعه‌ی بزرگ، یکبار دیگر دروغ بودن ادعاهای طرفداری از حقوق بشر را ثابت کردند و شرکت خود در جبهه‌ی ضدیت با اسلام و مسلمین را نشان دادند. اکنون سؤال من از علماء و روحانیون جهان عرب و رؤسای ازهر مصر این است که آیا هنگام آن نرسیده است که برای اسلام و مسلمین احساس خطر کنید؟ آیا هنگام آن نرسیده است که به واجب نهی از منکر و کلمه حقّ عند امام جائر عمل کنید؟

برگزاری جشنواره عید غدیر خم در برلین در جمع شخصیتهای فرهنگی آلمانی و ایرانی

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در برلین جهت تقویت و تحکیم ارتباط با ایرانیان، مسلمانان و دیگر دوستداران فرهنگ ایران زمین و نیز معرفی آیین های ملی و مذهبی کشورمان و همچنین موسیقی اصیل ایرانی از ساعت ۱۸ الی ۲۰/۳۰ روز دوشنبه ۲۵ آذر ماه ۸۷ «جشنواره عید غدیر خم» را در تالار بزرگ شهرداری منطقه اشتگلیتس برلین برگزار کرد که مورد توجه و استقبال شدید حضار قرار گرفت.

آیا عرصه‌ی دیگری عریان‌تر از آنچه در غزه و فلسطین در جریان است در همدستی کفار حربی با منافقان امت برای سرکوب مسلمانان لازم است، تا شما احساس تکلیف کنید؟ سؤال من از رسانه‌ها و روشنفکران جهان اسلام و بویژه جهان عرب آن است که تا چه هنگام به مسئولیت رسانه‌ئی و روشنفکری خود بی‌تفاوت خواهید ماند؟ آیا سازمانهای حقوق بشرِ رسوای غرب و شورای باصلاح امنیت سازمان ملل بیش از این هم ممکن است رسوا شوند؟

همه‌ی مجاهدان فلسطین و همه‌ی مؤمنان دنیای اسلام به هر نحو ممکن موظف به دفاع از زنان و کودکان و مردم بی‌دفاع غزه‌اند و هر کس در این دفاع مشروع و مقدس کشته شود شهید است و امید آن خواهد داشت که در صف شهدای بدر و احد در محضر رسول الله صلی الله علیه و آله محشور شود.

سازمان کنفرانس اسلامی باید در این شرائط حساس به وظیفه‌ی تاریخی خود عمل کند و جبهه‌ی یکپارچه‌ئی به دور از ملاحظه‌کاری و انفعال، در برابر رژیم صهیونیستی تشکیل دهد. باید رژیم صهیونیستی به وسیله‌ی دولتهای مسلمان مجازات شود. سران آن رژیم غاصب باید به جرم این جنایت و نیز محاصره‌ی طولانی مدت، شخصاً محاکمه و مجازات شوند.

ملت‌های مسلمان میتوانند با عزم راسخ خود این مطالبات را تحقق بخشند و وظیفه‌ی سیاستمداران و علما و روشنفکران در این برهه بسی سنگین‌تر از دیگران است. اینجانب به مناسبت فاجعه‌ی غزه روز دوشنبه را عزای عمومی اعلام میکنم و مسئولان کشور را به ادای وظائف خود در این حادثه‌ی غم‌انگیز فرا میخوانم.

وَ سَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ.

سیدعلی خامنه‌ای

و باید به شناخت آن و تحقق خواسته پیامبر و خداوند اقدام کنیم. در عین حال که حفظ «وحدت اسلامی» برای ما واجب و یک اصل مهم اعتقادی است و نباید آسیب ببیند.

رایزن فرهنگی کشورمان در پایان سخنانش ضمن قرائت ابیاتی از مثنوی مولانا در مدح مولا علی (ع) به صفات ایشان مثل شجاعت، اخلاص، مروت، حق مداری، حلم، عفو، توکل و دیگر فضایل بیشمار آن امام بزرگ اشاره کرده و توصیح داد که چنین امامی متعلق به همه ملل و اقوام و میراث کل بشریت است.

پس از آن اعضای گروه موسیقی «نغمه کیمیا» اعزامی از ایران متشکل از خانم‌ها «نیوشا بریمانی، نوازنده کمانچه»، «پدیده احرارنژاد، نوازنده تار» و آقایان «علی خدایی، خواننده»، «محسن طاهرزاده، نوازنده دف و کوزه» و «علی مسعودی، نوازنده تنبک» به سرپرستی آقای «غلامرضا حقیقی فرد، آهنگساز و نوازنده تار» به ترتیب ضمن توضیح پیرامون سازهای ایرانی خود به اجرای قطعات مختلف موسیقی پرداختند.

این گروه هنرمند که با همکاری سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به آلمان آمده بودند با هنرنمایی و رفتار متین و معنوی خود تاثیر مهمی بر میهمانان گذاشتند.

حضار شرکت کننده در مراسم جشن عید غدیر خم که شامل رایزنان فرهنگی کشورهای اسلامی، اندیشمندان و صاحب نظران آلمانی و نیز فرهیختگان فرهنگی ایرانی و آلمانی بودند چنان تحت تاثیر اجرای قطعات متنوع موسیقی ایرانی و حضور معنوی و رفتار شایسته هنرمندان متعهد ما قرار گرفتند، که علی رغم پایان یافتن وقت برنامه با اصرار زیاد

در آغاز این مراسم آیاتی از کلام الله مجید توسط استاد صادقی قرائت گردید. سپس رایزن فرهنگی کشورمان و استاد دانشگاه تهران، جناب آقای پروفیسور همایون همتی ضمن خیر مقدم به همه میهمانان، حضار ارجمند و سفیر کشورمان در آلمان و همراهان ایشان و نیز

ایرانیان مقیم و تبریک فرارسیدن «عید سعید غدیر خم» بر مساله تبادل فرهنگها و لزوم بهره‌گیری هر یک از دو ملت ایران و آلمان از جنبه‌های مثبت فرهنگی دو کشور تاکید نمود.

ایشان در باره اهمیت غدیر و مسئله مهم رهبری جامعه اسلامی و امت بزرگ اسلام سخن گفت و ضمن توضیحاتی در باره متن و سند حدیث غدیر که در اوج اتقان و استواری است به اختلاف دیدگاه میان مسلمانان شیعه و سنی در مورد مضمون و دلالت این حدیث اشاره کرد که واژه «مولا» و مشتقات آن هم به معنای دوستی و موالات است و هم به معنای زعامت و رهبری. از قرائن لفظی و غیر لفظی در مورد «حدیث غدیر» بخوبی می توان فهمید که مقصود از آن مسئله خطیر رهبری جامعه اسلامی و جانشینی و وصایت پیامبر است نه صرف دوستی میان مومنان. ایشان با تاکید بر اهمیت موضوع سگانداری جامعه اسلامی به وضعیت اسفبار سیطره‌ی تجاوزگران به بعضی کشورهای اسلامی اشاره کرد و گفت غدیر موجب رهایی انسان‌ها از بند ستم و اسارت استعمارگران آدمیخوار است و تنها یک حادثه تاریخی مربوط به گذشته نبوده، بلکه مسئله زنده و مطرح امروز و هر روز ماست

برگزاری سمپوزیوم غدیر در برلین

درخواست اجرای قطعات دیگری از موسیقی ایرانی نمودند و هنرمندان ایرانی نیز به درخواست پرشور ایشان پاسخ شایسته‌ای دادند.

با برنامه ریزی چند ماهه و به لطف کردگار توانا توانستیم در ایام غدیر سال ۸۷، سمپوزیوم «شیعه؛ خاستگاه، فلسفه، عرفان و الهیات» را در سالن «اینشتاین» واقع در «ساختمان اورانیا»، که معروف ترین ساختمان برگزاری کنفرانس های بزرگ در برلین است و با حضور تنی چند از پروفیسورهای دانشگاه ها، رییس شورای اسلامی آلمان و حضور و مشارکت فرهیختگان و دانشجویان و همچنین نماینده ی کلیسای کاتولیک برلین، اصحاب رسانه و مطبوعات و روشنفکران

برای ایشان و خیل عظیم مسلمانان آلمانی از شیعه و سنی بسیار تحسین آمیز و شوق انگیز بود.

در مجموع در این سمپوزیوم، برای اولین بار بعد از همایش سال گذشته رایزنی، یک معرفی آکادمیک و علمی در ابعادی وسیعتر از تشیع بعمل آمد. رایزنی فرهنگی کشورمان امیدوار است تا این راه را برای معرفی هرچه بهتر و بیشتر مذهب حقّه ی اهل بیت عصمت و طهارت (ع) ادامه دهد. در این مراسم سخنرانان همچنین بر وحدت میان شیعه و سنی تأکید کردند. در عین حال رایزنی فرهنگی کشورمان در آغاز برنامه ضمن ابراز تبریک حضرت آیت الله سید عباس قائم مقامی (مد ظله) نماینده ی محترم رهبری در آلمان به مسلمانان و نیز سال نو مسیحی برخی تحرکات ناصحیح در مخالفت با برگزاری این سمپوزیوم و ایجاد مزاحمت برای سخنرانان آن را دور از شأن کشور دمکراتیک آلمان و مغایر با دوستی دو کشور ایران و آلمان ذکر کرد و آن را محکوم نمود و تذکر داد که لغو سمینار علمی نیز در یک دانشگاه در آلمان (دانشگاه مونیخ) که چند روز قبل اتفاق افتاد در واقع قبل از هر چیز در توهین به دانشگاه های خود این کشور محسوب می شود و تهدید سخنران های سمپوزیوم غدیر که یک همایش آکادمیک درباره مذهب شیعه است در حقیقت اهانت به متفکرانی است که حاضر به سخنرانی در آن شده اند. او اظهار امیدواری کرد که ما صمیمانه خواهان روابط علمی سالم با دانشمندان آلمانی و پیروان دیگر ادیان هستیم و امیدواریم در آینده شاهد اینگونه علم ستیزی ها نباشیم.

سخنرانان نیز از رایزنی فرهنگی کشورمان در برپایی یک چنین سمپوزیوم آکادمیک و علمی تقدیر کردند و به ویژه پروفیسور اسلم سید از حضار خواست تا برای پروفیسور همتی کف بزنند و اظهار داشت: «از زمانی که ایشان به برلین آمده اند، فضای فرهنگی آلمان را عوض کرده اند».

آلمانی برگزار کنیم و طی آن بحثی گسترده را درباره ی معرفی ابعادی از مذهب تشیع، چگونگی و پیدایش و رشد آن مطرح نماییم و متعاقب آن نیز در جلسه ی پرسش و پاسخ، مباحث ارزشمندی را به شکل گفتگو میان اندیشمندان مورد بحث و گفتگو قرار دهیم.

سمپوزیوم غدیر و همایش تشیع در روز جمعه ۲۲ آذر ماه ۸۷ با تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید آغاز شد و سپس سخنرانان: خانم دکتر اشتفانی برینکمان از اساتید دانشگاه لایپزیگ، پروفیسور اسلم سید استاد دانشگاه هاروارد، کلمبیا، هومبولت آلمان، فیلادلفیا و نیوجرسی آمریکا، دکتر ایوب کلر رییس شورای مرکزی کل مسلمانان سراسر آلمان و پروفیسور رولاند پیچ استاد صاحب کرسی دانشگاه مونیخ در فلسفه که ریاست انجمن یاکوب بومه آلمان را نیز به عهده دارد به سخنرانی پرداختند و هر یک ابعادی از مکتب پر بار تشیع را مورد بحث و بررسی قرار دادند.

«روابط فرهنگی شیعه با مسیحیت» نیز عنوان سخنرانی پروفیسور همایون همتی، رایزنی فرهنگی کشورمان در آلمان در این کنفرانس بود. همچنین در بخشی از این مراسم، لوح تقدیری از سوی رایزنی فرهنگی به آقای دکتر ایوب کلر و به پاس قدردانی از خدماتشان به ایشان اهداء شد و از همسرشان نیز که نقش مشاور ایشان را در فعالیت های اسلامی ایفاء می کنند تقدیر بعمل آمد. شایان ذکر است که این نخستین بار بود که رئیس شورای مرکزی مسلمانان آلمان در یکی از برنامه های رایزنی شرکت کرده و قبلا سابقه نداشته است و لذا توجه رسانه ها و مطبوعات کشور آلمان را به خود جلب نمود. و ایشان نیز علی رغم دریافت نامه ها، ایمیل ها و تلفن های توهین آمیز و تهدیدها شجاعانه در این مراسم شرکت کرد و آن را افتخاری برای خود دانست. همچنین نخستین بار بود که در یک اقدام ابتکاری از خدمات ایشان به اسلام و مسلمین توسط رایزنی فرهنگی ایران تجلیل شد و

صبغه ی فرقه ای مطرح می شد و بسیار مورد استقبال استادان، دانشجویان و اهالی اندیشه و فرهنگ آلمانی قرار گرفت و در برخی نشریات آلمانی نیز بازتاب خوبی یافت و در مجموع یک حرکت موفق فرهنگی و پیروزی علمی برای کشورمان بود.

پس از اتمام کنفرانس، سخنرانان در رزیدانس میهمان سفیر بودند و در آنجا نیز در یک برنامه ی گفتگوی چند ساعته و شام و پذیرایی شرکت کردند.

خدای تعالی را برای توفیق این خدمت حقیر و برپایی چنین سمپوزیوم موفقیت آمیزی در معرفی شیعه - علی رغم دشواریها، کاستی ها و فشارهای دشمنان - بسیار سپاسگزاریم.

فضای این سمپوزیوم بسیار تفاهم آمیز بود و حتی کشیشی مسیحی و نیز ژورنالیست ها و دانشجویان رشته های شرق شناسی و ایران شناسی، از ملیت های گوناگون ایرانی، تاجیک، افغان، بوسنیایی، آلمانی و عرب و اعضای مراکز علویون و مساجد ایرانی و ایرانیان مقیم در آن شرکت کرده بودند و پرسش و پاسخهای بسیار مفید و صریحی مطرح شد و چهره زیبا و عقلانی تشیع تا حدودی برای مشتاقان تصویر و توصیف گشت. بحثها همگی با صبغ، روش و محتوای علمی به دور از تعصبات بیجا و غیر منطقی، تنگ نظری های رایج یا هرگونه

را مورد تجدید نظر قرار داده و در تلاش است به این هدف با مشارکت و کمک مراکز و نهادهای فرهنگی و اسلامی مقیم آلمان جامعه عمل بپوشاند.

گفتنی است حضور رئیس شورای مرکزی مسلمانان آلمان در برنامه های علمی - فرهنگی رایزنی جمهوری اسلامی ایران توجه بسیاری از رسانه ها و مطبوعات کشور آلمان را به خود جلب نموده بود.

اعطای لوح تقدیر از سوی رایزن فرهنگی کشورمان در آلمان به ریسی شورای مرکزی مسلمانان آلمان

در بزرگداشت عید سعید غدیر خم و در حاشیه برگزاری سمپوزیوم «شیعه؛ خاستگاه، فلسفه، عرفان و الهیات» که در تالار «اینشتاین» واقع در «مجتمع فرهنگی اورانیا» با حضور اساتید دانشگاه ها، فرهیختگان و دانشجویان، نماینده کلیسای کاتولیک برلین، اصحاب رسانه ها و مطبوعات آلمانی برگزار گردید، لوح تقدیری به دکتر «ایوب کهلر»، ریاست «شورای مرکزی مسلمانان آلمان» و سخنگوی «شورای هدایتی مسلمانان (KRM)» به پاس قدردانی از خدمات و تلاشهای ایشان از سوی پروفیسور همتی، رایزن فرهنگی کشورمان اهداء گردید. همچنین در این مراسم از خانم «آسیه کهلر»، همسر آقای دکتر کهلر نیز تمجید و قدردانی به عمل آمد.

آقای دکتر «ایوب کهلر» ریاست «شورای مرکزی مسلمانان آلمان» و سخنگوی «شورای هدایتی مسلمانان (KRM)» را برعهده دارد. این شورا خود متشکل از چهار نهاد و اتحادیه ی بزرگ مسلمانان به نام های «انجمن شورای مسلمانان (ISLAMRAT)»، «شورای مرکزی مسلمانان آلمانی زبان (ZDM)»، «اتحادیه ی مسلمانان ترک زبان (DITIB)» و «اتحادیه ی مراکز اسلامی فرهنگی (VIKZ)» است.

خانم «آسیه کهلر» عضو هیئت مؤسسان «مرکز مسلمانان آلمانی زبان» است که بعنوان مدرس دروس اسلامی در دبیرستانهای شهر کلن تدریس می کند. در این راستا «شورای مرکزی مسلمانان آلمان» در صدد است برنامه تدریس ایدئولوژی اسلامی در مدارس آلمانی

«برتران» همکلاسی «یان» برداشت خود را از این مسافرت بسیار زیبا و رؤیایی توصیف کرد و افزود: «ما سعی می کنیم دوباره به اصفهان سفر کنیم و از سایر دیدنی های ایران بازدید کنیم.»

«بنیاد کونیگین لوئیزه» در برلین اولین مدرسه ی آلمانی است که با ایران برنامه ی مبادله ی دانش آموز دارد و سفرهای فرهنگی متقابلی را با ایران به انجام می رساند. شاگردان اصفهانی در سال های گذشته بارها به دعوت این مدرسه به برلین سفر کرده اند.

تشکیل کلاس های آموزش زبان فارسی در شهرهای مختلف آلمان

تشکیل کلاسهای زبان فارسی در شهرهای مختلف آلمان یکی از عواملی است که باعث گرد هم آمدن مشتاقان فراگیری زبان شیرین فارسی می گردد. مشتاقانی که شاید رشته تحصیلی آنها با زبان فارسی رابطه ای نداشته باشد ولی پرباری این زبان و افتخار توانایی صحبت به این زبان در محافل علمی و ادبی بسیاری را بر آن می دارد که در پی فراگیری آن باشند .

در برلین نیز این دوره ها از دیرباز در مراکز آموزشی خصوصی آلمانی تشکیل می شده است و طرفداران علاقمندی را به خود جلب می نموده است.

گزارش دانش آموزان آلمانی از سفر رؤیایی شان به

اصفهان

برلین / ایرنا ۱۰ دانش آموز مدرسه ی «بنیاد کونیگین لوئیزه» ی برلین، پس از مراجعتشان از ایران، سفر فرهنگی خود را به اصفهان، که همراه با اولیای مدرسه شان به انجام رساندند، تا طی این سفر تئاتر «سفید برفی» را به نمایش

در آورند، رؤیایی توصیف کردند .

«ژاکلین» یکی از این دانش آموزان برلینی روز شنبه (۱۵ نوامبر ۲۰۰۸) در گفتگویی با خبرنگار ایرنا درباره ی این سفر و خاطراتش از آن گفت: «قطعه تئاتر ما در اصفهان از استقبال زیادی برخوردار شد و ما خوشحالیم که به ایران سفر کردیم». وی اظهار امیدواری کرد که مجددا سفری به ایران داشته باشد و بتواند این سرزمین را بهتر بازدید کند و گفت: «من در این سفر جاهای فراوانی را دیدم و از پرسپولیس و دیدنی های تاریخی اصفهان بازدید کردم». این دانش آموز برلینی افزود: «قصرهای پادشاهان ایرانی و مساجد منحصر به فرد در اصفهان بسیار جالب و دیدنی بودند.»

«یان» شاگرد دیگر مدرسه ی «کونیگین لوئیزه» با اشاره به میهمان نوازی مردم و دانش آموزان ایرانی گفت: «تور بیابان گردی یکی از دوست داشتنی خاطرات من از این سفر بود.»

برلین، پایتخت ورزش ها

برلین در سال ۲۰۰۸ شهر ورزشی شماره یک آلمان شده است. پایتخت آلمان در سال گذشته مقام چهارم را در این زمینه داشت، اما امسال توانست به مقام اول دست یابد.

در پژوهش بعمل آمده در این باره، ۱۵ شهر بزرگ آلمانی که هر یک دستکم جمعیتی بالغ بر نیم میلیون نفر را در بر دارند مورد بررسی قرار گرفته اند.

رتبه بندی شهرهای آلمان به لحاظ ورزشی با توجه به چهار مقوله ی زیر انجام شده است :

- ورزش در وقت آزاد
- ورزش حرفه ای
- فراساختار ورزشی
- رویدادهای ورزشی

دوره جدیدی نیز با حمایت مادی و معنوی رایزنی فرهنگی کشورمان در "مرکز فرهنگی التراث" برلین در اردیبهشت ماه سال جاری آغاز و در مرداد ماه به پایان رسید. دوره دوم این کلاس نیز با حضور تنی چند از دانشجویان مشتاق در آذرماه جاری در همان مرکز آغاز به کار کرد که در این دوره از جهت تأمین هزینه ها و اقلام فرهنگی، رایزنی حمایت بیشتری را به عمل خواهد آورد .

این کلاس نیز در دو مقطع مبتدی و پیشرفته بوده و دروس آن شامل آموزش خواندن و نوشتن فارسی، خواندن متون روزنامه های چاپ ایران، خواندن متون ادبی (شعر نو، شعر کهن و کلاسیک)، صحبت عامیانه و مطالب شنیداری و گفتاری می باشد. برگزاری ساعت اختصاصی گفتگو به زبان فارسی و آشنایی با ایران، شرکت در همایش ها و سمینارهای ادبی که به زبان فارسی هستند نیز از جمله برنامه های حاشیه ای کلاس ها می باشد .

شایان ذکر است که رایزنی فرهنگی تاکنون در دیگر شهرها مانند بوخوم، برمن، منهایم، بامبرگ، توبینگن، بن و دانشگاه آزاد برلین نیز به حمایت از آموزش و گسترش زبان فارسی اقدام نموده است هر چند تنگناهای مالی و کمبود اقلام فرهنگی مورد نیاز پاسخگوی وسعت این فعالیتها نبوده و امید است در آینده حمایتهای مادی و معنوی از سوی مسئولان ذیربط فزونی گیرد .

البته حمایت از کرسیهای رسمی زبان فارسی در دانشگاههای آلمانی برنامه جداگانه ای است که در چند سال اخیر رایزنی فرهنگی کشورمان در آلمان به رغم همه مشکلات تلاش در کمک به آنها داشته است .

2009، سال خشکسالی اقتصادی آلمان

سال آتی میلادی عمیق ترین رکود اقتصادی تاریخ جمهوری فدرال آلمان رقم خواهد خورد.

مؤسسه ی اقتصادی «ار. و. ای (RWI)» در حال تدوین پیش بینی بدبینانه ای در این باره است.

این مؤسسه با انتشار پژوهش خویش در روز دهم دسامبر ۲۰۰۸ اعلام کرد که راندمان اقتصادی آلمان در سال آینده تا دو درصد کاهش خواهد یافت.

در این میان پژوهشگران اقتصادی نسبت به صحت برآورد سیاست مداران و سایرین مسئولان این کشور که کاهش راندمان اقتصادی آلمان را در سال ۲۰۰۹ صرفاً حدود یک درصد برآورد می کنند، ابراز تردید می کنند.

کاهش مرگ و میر ناشی از ایدز در آلمان

شمار فوت شدگان ناشی از بیماری ایدز در سال ۲۰۰۷ در آلمان کاهش یافت .

بر اساس اعلام «اداره ی فدرال آمار آلمان (Das Statistische Bundesamt)» در «ویسبادن»، به مناسبت «روز جهانی ایدز» در روز دوشنبه اول دسامبر، در سال ۲۰۰۷ میلادی ۴۶۱ نفر بر اثر بیماری ضعف مصونیت بدن در آلمان درگذشتند. این رقم در سال پیشتر از آن ۵۰۴ نفر بود.

به لحاظ بهره وری از داروهای جدید و کاربرد درمان مدرن مرکب، که بواسطه ی آن همزمان داروهای متعددی به بیمار داده می شود، امید به زندگانی در مبتلایان به ایدز در آلمان افزایش یافته است.

متوسط سن فوت شدگان ناشی از ایدز در سال ۲۰۰۷ در آلمان در میان مردان ۵۰ سال و در میان زنان ۴۹/۴ سال بود و این در حالی است که متوسط سن درگذشتگان ناشی از ایدز در آلمان در ۱۰ سال پیش ۴۲ سال بوده است.

بر اساس اعلام «اداره ی فدرال آمار آلمان» اغلب درگذشتگان ناشی از بیماری ایدز میان ۲۵ تا ۶۵ سال سن داشته اند و از میان آنان گروه سنی ۴۵-۴۰ سال بیشترین رقم و به عبارت دیگر یک پنجم این آمار را به خود اختصاص داده اند. ۸۱٪ از درگذشتگان مرد بوده اند. از زمان ثبت مرگ های ناشی از ایدز در آلمان از سال ۱۹۸۲ تا کنون تعداد ۲۷ هزار نفر در آلمان بر اثر این بیماری جان سپرده اند. در سال ۲۰۰۷ تعداد ۱۸۲۲ نفر بیمار مبتلا به ایدز در آلمان درمان شدند، که اکثر آنها از ۲۵ تا ۶۵ سال سن داشتند. در مقایسه با سال ۲۰۰۰، رقم درمان شوندهگان بیماری ایدز در کلینیک ها ۴۰۰۰ نفر یعنی معادل ۷۰٪ کاهش یافته است. در حال حاضر ۵۹ هزار نفر مبتلا به ایدز در آلمان زندگی می کنند.

بر اساس اعلام کمیته ی اطلاعاتی صلیب سرخ (IKRK) شمار مبتلایان به ویروس «اچ. آی. وی» در جنوب صحرا در آفریقا در سال ۲۰۰۷ ثابت مانده است، اما این رقم در اروپای شرقی و آسیا افزایش نشان می دهد. صلیب سرخ در اطلاعیه ای به مناسبت روز جهانی ایدز در روز اول دسامبر، از اینکه بتواند به گونه ای موفقیت آمیز به جنگ این بیماری برود، ابراز تردید کرده است.

مبتنی بر وقایع تاریخی پیرامون واقعه ی کربلاء و کوشش آنها در جهت کسب شناخت هرچه بیشتر ویژگی ها و سجایای اخلاقی بی نظیر خاندان وحی (ص) مثال زدنی است. استقبال جوانان و نوجوانان برای درک و شناخت هرچه افزون تر واقعه ی سترگ کربلاء و جان نثاری بی بدیل حضرت سید الشهداء (سلام الله علیه) بعنوان عامل بقای اسلام ناب محمدی (ص)، موجب گردیده تا خطباء و سخنرانان علاوه بر سخن گفتن پیرامون علل و فلسفه ی قیام امام حسین (ع)، اوقاتی را نیز به بحث و گفتگو با این جوانان و پاسخ گفتن به پرسش های فراوان آنان اختصاص دهند و محرم در حقیقت تبدیل به کلاس فشرده ای برای فراگیری معارف اهل بیت (ع) و شستشوی جان در زلال مکتب رهایی بخش حسینی (ع) شده است.

صرفاً در روسیه ۴۱۷ هزار نفر مبتلا به بیماری ایدز وجود دارند. بر اساس اعلام سازمان ملل در چین نیز قریب ۷۰۰ هزار نفر آلوده به ویروس «اچ. آی. وی» و یا مبتلا به بیماری ایدز زندگی می کنند.

برگزاری مراسم عزای سالار شهیدان (ع) در سراسر آلمان

شیعیان و عزاداران حسینی مقیم کشور آلمان، مراسم بزرگداشت حماسه ی جاوید کربلاء را در مساجد و تکایای برلین و سایر شهرهای جمهوری فدرال آلمان آغاز کردند.

با آغاز محرم سال ۱۴۳۰ هجری قمری شیعیان و محبان اهل بیت عصمت و طهارت (ع) از ملیت های ایرانی، ترک، افغانی، عرب و آلمانی مراسم سنواتی عزاداری سالار شهیدان (ع) را از یکشنبه شب مورخ هشتم دی ماه ۱۳۸۷ آغاز کردند.

برگزاری مراسم عزاداری محرم و بزرگداشت شهدای کربلاء (علیهم سلام الله) در برخی شهرهای نظیر هامبورگ، برلین، کلن و فرانکفورت سالهاست قدمت دارد، اما در برخی نقاط نظیر لایپزیگ، امسال برای نخستین بار است که ازادتمندان آستان مقدس حضرت ابی عبدالله (ع) اقدام به برپایی رسمی مراسم عزاداری حسینی می کنند.

شور حسینی (ع) در میان جوانان مسلمان که بیشتر آنها در آلمان پا به عرصه ی وجود گذاشته اند بسیار دیدنی و ستایش برانگیز است و استقبال آنان از سخنرانی های مستدل و

-عزیمت به آمریکا در سال ۱۳۴۴ جهت ادامه تحصیل و ورود به دوره دکتری ادیان و فلسفه های شرق دانشگاه هاروارد در سال ۱۳۴۶ و سود جستن از اساتیدی همچون اینگالز، فرای، تیلیخ و ولفسون

-دفاع از رساله دکتری با عنوان تحقیق در توحید وجودی یوگا و اسپشته (جوک سبشت در عرف مسلمانان هند)

-بازگشت به ایران در سال ۱۳۵۶ و عضویت در هیئت علمی دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران

-تدریس دروسی از قبیل تاریخ ادیان، عرفان تطبیقی، روش شناسی، جامعه شناسی دین، روانشناسی دین و متون عرفانی در دانشگاه و عضویت در مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی و فرهنگستان زبان و ادب فارسی

-برگزیده شدن به عنوان چهره ماندگار عرصه تاریخ ادیان در دومین همایش چهره های ماندگار سال ۱۳۸۱

آثار :

-شعر جدید فارسی - چیترا و گزیده اشعار تاگور - بوطیقا، هنر شاعری - ترجمه گزیده اشعار رابرت فراست - طوطی نامه - تاریخ ادبیات ایران از فردوسی تا سعدی - رای و برهمن - روضه العقول (مرزیان نامه بزرگ) عصر طلایی یونان و فلسفه و هنر آن - لغت دری - و نگارش کتب و مقالات متعدد دیگر در زمینه تاریخ ادیان و ادبیات ملل

شرح حال

دکتر فتح الله مجتبابی

سال و محل تولد : ۱۳۰۶ تهران

رشته تخصصی : تاریخ ادیان

فعالیت ها:

-عزیمت به فراهان و فراگیری خواندن و نوشتن و قرائت قرآن نزد مادر و یادگیری صرف و نحو و بدیع و دروس جامع المقدمات مغنی، مطول و سیوطی نزد معلمی در فراهان

-ورود به دبیرستان در شهر اراک به سال ۱۳۲۱ و اخذ دیپلم در سال ۱۳۲۹

-ورود به دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران و اخذ لیسانس و بهره گیری از حضور اساتیدی همچون عصار، فروزانفر، همایی، سیاحی، یحیی مهدوی و مینوی

-شروع به کار دبیری در سال ۱۳۳۲ و همکاری با مجله سخن وانتشارات فرانکلین

-سفر تحقیقاتی به اروپا و آمریکا و پس از بازگشت پیوستن به گروه مولفان کتب درسی

-تحقیق و پژوهش درباره فکر، فرهنگ و عرفان هندی و انتصاب به عنوان وابسته فرهنگی ایرانی در هندو پاکستان

در آمدی بر مبانی فکری انقلاب اسلامی

نظم سیاسی بدون داشتن پشتوانه نظری دوام ندارد (۱) و هر انقلابی به دلیل آنکه در پی تخریب نظام سیاسی مستقر و ایجاد یک نظام سیاسی دیگر است، ناچار برای نظام مطلوب آینده خود باید یک پشتوانه فکری و نظری داشته باشد، وگرنه مهندسی اجتماعی بعد از انقلاب، موفق نخواهد بود و نظام از هم خواهد پاشید. به عبارتی، هیچ انقلابی صورت نمی‌گیرد، مگر اینکه مقدمات تغییر فکر فراهم شده باشد.

داوری اردکانی با اشاره به همین نکته، پیدایش علم کلام جدید توسط شهید مطهری را یکی از نشانه‌ها و مقدمات انقلاب اسلامی ایران می‌داند (۲) حمله و هتاکی رژیم شاه به اسلام و دستاویز قراردادن ایرانیت، ملیت و ناسیونالیسم از سوی رژیم، از جمله محرکهای شهید مطهری در دفاع از اسلام بود و همین دفاع، مستلزم طرح جدیدی از عقاید اسلامی بود که مبنای فکری انقلاب اسلامی قرار گرفت. البته برخی منکر چنین مبانی فکری و نظری برای انقلاب اسلامی هستند و در این زمینه صرفاً به رساله «ولایت فقیه یا حکومت اسلامی» امام اشاره می‌کنند که تنها یک بحث فقهی و شامل کلیات حکومت بود و وارد جزئیات نشده بود. (۳)

به نظر اینها، نیروها و سایر جریانهای فکری ایران نیز هیچ کدام درباره مبانی فکری و فلسفی انقلاب و طرح حکومت آینده، کاری نکرده بودند.

اگر این نظر درست باشد، ناگزیر باید به این گریزگاه پناه ببریم که نظام جمهوری اسلامی، صرفاً نتیجه یک روند سعی و خطا بوده و انقلابیون، پس از پیروزی انقلاب، برای عمل سیاسی گذشته خود کم کم مبادی فکری و نظری تدوین کرده‌اند که در این صورت اینها دیگر مبادی فکری و نظری نخواهند بود، بلکه صرفاً ایدئولوژی‌هایی است که عمل اجتماعی یک ملت را توجیه می‌کند و سرانجام روزی مشت طراحان آن باز می‌شود و همه چیز را از هم می‌پاشد.

ما در این پژوهش قصد داریم صحت و سقم این ادعا را بسنجیم و بر همین اساس، اندیشه انقلاب اسلامی را طرح کرده‌ایم تا با توجه به اصول تفکرات و نظرات جریانهای فکری عمده ایران در سالهای ۵۷-۱۳۳۲، ببینیم اولاً چنین مبادی فکری و نظری برای انقلاب اسلامی هست یا نه؟ و ثانياً کدام جریان فکری روی این مبادی و مقدمات کار کرده است؟ ما واقعیت (Fact) مسلمی به نام انقلاب اسلامی را در پیش‌رو داریم و ناچار باید تکلیف خودمان را نسبت به آن روشن کنیم و ببینیم آیا انقلابی به عظمت انقلاب اسلامی و با نظامی کاملاً بی‌سابقه و نوین که تداوم هم دارد، می‌تواند بدون مبانی فکری و نظری از پیش اندیشیده شده باشد؟!

فرضیه ما این است که انقلاب اسلامی چنین مبانی فکری دارد و مبتنی بر تامل نظری و فلسفی در حوزه اندیشه و تفکر است و نفس همین تامل نظری و فراگرد عقلی، تحولی بی‌سابقه در تاریخ اندیشه سیاسی شیعه است که مکتب فکری نوینی را به وجود آورد و مبنای انقلاب اسلامی شد.

بدین لحاظ، برخی معتقدند که تحولات سیاسی - اجتماعی دوره مشروطه، نه بر شالوده استوار اندیشه سیاسی، بلکه با تکیه بر نوعی «روشنگری روزنامه‌نگارانه» انجام شد (۵) و هیچ اندیشمند سیاسی در این دوره به وجود نیامد، زیرا آنهايي که خیلی پر و پا قرص پای علم مشروطه سینه می‌زدند، با اعراض کامل از اندیشه قدیم و سنتی، از ایدئولوژی‌هایی حتی در حد نازل روزنامه‌نگاری که به تبع تقلید از غرب، یگانه افق آنها بود، تقلید کردند و این در حالی بود که این ایدئولوژیها، فرآورده فرعی تاریخ و تمدن جدید غربی بودند و نه اندیشه و تفکر فلسفی. (۶)

ه - مدل آرمانی اندیشه انقلاب اسلامی

همان‌گونه که گفته شد، هر انقلابی مسبوق به نظامی از اندیشه و تفکر است که مبنای نظری و مکتب فکری آن را تشکیل می‌دهد. به عبارت دیگر، اندیشه‌ها و تفکرات، همواره بخشی از وضعیت پیش از انقلاب هستند و بدون آنها، انقلاب وجود نخواهد داشت. (۷)

البته این بدان معنی نیست که اندیشه‌ها موجد انقلابند و یا ممانعت از اندیشه بهترین راه جلوگیری از انقلاب است، بلکه تنها بدین معنی است که اندیشه‌ها در تحلیل عوامل رفتار جمعی، جزئی از متغیرها را تشکیل می‌دهند. بر همین اساس، ما می‌خواهیم اندیشه‌ها و تفکراتی را که سالهای پیش از انقلاب اسلامی به وجود آمدند و زمینه ذهنی جامعه را برای انقلاب آماده کردند، جستجو کنیم و ببینیم آیا طراحی برای جامعه پس از انقلاب و مهندسی اجتماعی وجود داشت یا نه؟

به نظر ما وجه تمایز اصلی انقلاب اسلامی از سایر جنبشهای سیاسی معاصر ایران، در همین نکته نهفته است و بر همین اساس، ما اندیشه انقلاب اسلامی را به تحولات فکری پیوند زده‌ایم که یکی از این تحولات اساسی، روی آوردن به مطلق اندیشه و تفکر و تهیه مقدمات فکری انقلاب است. اگر متفکران ایرانی عصر مشروطه نیز با چنین تامل نظری و فکری به استقبال انقلاب مشروطه می‌رفتند، انقلاب مشروطه به آن بن بست نظری و عملی کشانده نمی‌شد و احتمالاً در نخستین سالهای قرن بیستم و همزمان با انقلابهای بورژوا دمکراتیک اروپا، در ایران نیز انقلاب اسلامی به وقوع می‌پیوست .

انقلاب مشروطه، گرچه پل ارتباطی ما با عصر جدید بود، (۴) ولی مبتنی بر تفکر و اندیشه قبلی و مستقل «خودی» نبود و به همین دلیل هم دیر نپایید. روشن‌فکران عصر مشروطه بر اساس یک نظریه و منطق درون اندیشه و به طور طبیعی به این نتیجه نرسیده بودند که باید انقلاب کنند، بلکه تفکر حاکم بر انقلاب مشروطه، تفکری قرضی و وارداتی بود و روشن‌فکران ما با عمل‌گرایی و تقلید از اعمال و شعارهای انقلابی، چند صباحی به تهییج و تحریک احساسات توده‌ها پرداختند و چون این احساسات مبتنی بر اندیشه و تفکر و بینش نبود، زود فروکش کرد و مردم خیلی راحت پذیرای استبداد صغیر شدند .

گذشته از این، عمل توده‌ها و بسیج انقلابی آنها به طور عمده به تبعیت از علما و مجتهدان و مراجع تقلید بود و مردم حتی به تبعیت از علما و به عنوان یک وظیفه و تکلیف شرعی وارد صحنه شدند و برداشت و بینشی عمیق نسبت به مشروطه نداشتند. آنها بر اساس مفهوم عدالتخواهی اسلامی، صرفاً به دنبال تاسیس عدالتخانه بودند .

پی‌نوشت‌ها :

1. فرهنگ رجایی، پیشین، ص ۷۲ .
2. داوری اردکانی، دفاع از فلسفه، ص ۱۱۴ .
3. بازرگان، پیشین، صص ۸۶-۸۵ .
4. جواد طباطبایی، درآمدی فلسفی بر تاریخ اندیشه سیاسی در ایران، ص ۳۴ .
5. همان، ص ۱۴۳ .
6. همان، صص ۱۱۲-۱۱۱ و ۳۴-۳۳ .
7. رک به: کرین برینتون، کالبد شکافی چهار انقلاب، ترجمه محسن ثلاثی، صص ۵۹-۵۸ .

ما انقلاب اسلامی را به عنوان یک واقعیت پذیرفته‌ایم و کاری به علل و فرآیند و نتایج آن نداریم، صرفاً می‌خواهیم اندیشه‌ها و تفکراتی را که پشتوانه نظری و فکری انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی بودند، پیدا کنیم و آن را «اندیشه انقلاب اسلامی» نام داده‌ایم که به صورت یک منظومه فکری است. در این مبحث مدل آرمانی (Ideal Type) این اندیشه و شاخصه‌های آن را مشخص می‌کنیم تا اصول تفکرات و اندیشه‌های جریانهای مختلف فکری ایران را بر اساس این مدل بسنجیم و ببینیم اصول تفکر کدام یک از آنها با این مدل آرمانی تطبیق می‌کند. تفکر هر جریان فکری که با این مدل تطابق داشته باشد، تبعاً اندیشه و اصول تفکراتش، مبنای فکری انقلاب اسلامی خواهد بود .

با توجه به بحث نظری که در مورد مبانی فکری و نظری انقلاب داشتیم، اندیشه انقلاب اسلامی را می‌توانیم یک منظومه فکری یا نظامی از اندیشه بدانیم که توسط اندیشمندان و متفکران جامعه عرضه شده و نظریه‌ای منسجم ارائه داده است تا مورد تبعیت مردم و پیروان انقلاب قرار گیرد. این منظومه فکری باید ضمن تأمل نظری و تفکر عقلی در مشکل جامعه، صورت مساله را در عالم ذهن و اندیشه (تفکر فلسفی) طرح کند و راه حل ارائه دهد و در سطح جامعه نیز یک مکتب فکری مشخص فرا راه مردم قرار دهد که حاوی طرد و نفی اساس نظام سلطنتی و ارزشهای آن، ایراد خدشه در مبانی اندیشه‌ها و ایدئولوژی‌های رقیب، و نیز ترسیم شمایی هر چند کلی از حکومت اسلامی آینده باشد. این مکتب که همان مبنای فکری انقلاب اسلامی است، باید طی یک ایدئولوژی و راه کار مشخص، برنامه‌ای عملی برای تخریب و تغییر نظام موجود ارائه دهد و در بعد سازندگی نیز چارچوبی مطلوب برای تعویض پایه‌های ارزشی جامعه آینده و شیوه عملی رسیدن به آن را نشان دهد .